

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

VOL LXXII

Kaina 15 c.

PIRMADIENIS — MONDAY, AUGUST 22, 1977

Nr. 196

Laiškai iš psichiatrinės ligoninės (2)

Kaip kankinami lietuviai

"Jei kalinių nemuš, čia nedirbsi"

Politkalinys Algirdas Žyprė, pilnai atsėdėjęs 15 metų lageriuose, nebuvo paleistas į laisvę, bet uždarytas į lagerio psichozolatorių, kuriame jis kankinasi jau ketveri metai. Šiomis dienomis Vakarų pasiekė jo ranka rašytas laiškas iš Mordavijos. Jame detalai aprašomos psichozolatorių sąlygos, elgesys su kaliniais, sveikųjų "gydymas". Štai tas savotiškas dokumentas.

Šių metų gegužės 22 dieną datuotame laiške Žyprė rašo, kad jis nuo 1973 spalio 12 tērba laikomas psichozolatoriuje ŽCH 385/3-2.

"Tai senas lauzas, aptvertas auleta tvora. Psichozolatorių tiesioginė paskirtis — psichikai nesveikų, laikino tyrimo vieta. Kaliniai su rimtesniais susirgimais renkami į grupes po 5–10 žmonių ir kas du trys mėnesiai sunčiami į Rybinsko specialią psichiatrinę ligoninę. Paprasti sutrikimai gydomi vietoje, ir kaliniai grąžinami į zonas. Bet be tiesioginės savo paskirties psichozolatorius naudojamas sveikųjų pagadinimui bei įdiegimui verginio gyvenimo būdo ir įpročių, kam jų stinga. Čia pabuvojo visiškai sveiki iš mūsų lagerių: Aktebaumas, Ogurovas, Balochonovas iš 35 lagerio, Kalinienko — iš 36 lagerio ir kiti. Kalinienko ir Balachonovas buvo atvežti dėl to, kad parašė pareiškimą TSRS Aukščiausios Tarybos Prezidiumui, reikalaujanti suteikti politinio kalinio teises.

Nuo 1975 sausio mėn. pats Žyprė buvo gydomas tik "obstanovka" — pačia aplinka, kaip išsireiškė psichiatras Kokorevas. "Ir tai ne tušti žo-

džiai", — pastebi Žyprė. — "Sadistiniai polinkiai pasižymi vyrai. Med. sesuo Petrova irgi sako: "Čia pačios sienos gydo. O med. sesuo Laurentjeva mėgsta pridurti: "Žinot, kaip ten pas Lenina kurortuose". Taigi buitinės sąlygos čia smarkiai skiriasi nuo kalėjimo sąlygų. Kalėjime yra atidaro- mas langas, yra vanduo ir uni- tazas; beveik pakenčiamas elektros apšvietimas, kasdien pasivaikščiavimas; duodami rū- bai, laikraščiai, knygos, radijas. Čia viso to nėra ir dar daug kitų sunkumų".

Žyprė rašo, kad jis laikomas bokšte — vienuolėje. Patalpa visiškai nevėdinama, mažas gro- tuotas langelis ir vos raudono- ja už grotų virš durų elektros lemputė. Vienutė tokia maža, kad vos įtelpa lova, o praėjim- mas tarp lovos ir sienos — pu- siau šoniui. Stovi paraška — kibiras uždegtas skudurų, vie- toj unitazo. Apranga — balti- niai, chalatų, ir suplysusios šlepetės. Dūrys visada užrakin- tos, maistas per karmuką. Ne- duodama nei laikraščių, nei kny- gų. Nuo anglimi kurenamų se- nų neremontuotų krosnių nuo- lat pilna smalkių. Kartą ap- svaigus nuo smalkių Žyprė iš- vilko sanitarai iš kambario ne- samonės. Rudenį, žiemą ir pa- vasarį visai neišvedama pasi- vaikščioti, o vasarą — kartą ar du į savaite 10–20 minučių. Tuo tarpu, pagal izoliatoriaus taisyklę, yra numatyta trys valandos pasivaikščiojimo kas- dien.

"Ostanovka", aplinka, tuo dar nesibaigia, nes yra "samooch- rana" — tai yra, savisauga ir proletariato diktatūra. Sanita- rais čia atrenkami jauni, fiziš- kai labai stiprūs ir pageidauti- ni kvailei ir nepilnavėriai Žyprė.

Maria Werth prie Woerthersee, Korintijos krašte, Austrijoje

Erdvėlavis į Saturną

Pasadena. — The Voyager, erd- vėlavis į Jupiterį ir Saturną, bu- vo sėkmingai paleistas. Pradžioje buvo baimės, kad kai kurie jo in- strumentai gali neveikti, vėliau baimė išnyko. Antras toks pat erdvėlavis bus iškeltas kiek vė- liau ir turės pasiekti Uraną, Nep- tuną. Televizijos kameromis per- duos į Žemę paveikslus iš toli- mųjų planetų. Arčiausiai Jupiterio turėtų būti 1979 kovo 5, o prie Saturno priartėti 1980 lap- kričio 12. Antrasis erdvėlavis Uraną pasiektų 1986, pralėkęs apie 2 milijonus mylių.

Abu Voyager iš Jupiterio atsiųs apie 25,000 nufotografijų, o iš Sa- turno apie 8,000. Tos abi plane- tos yra didžiausios Saulės sistemo- je.

Jei Senatas neratifikuos

Panamos Miestas. — Panamos delegacijos, vedusios derybas su Amerika, vadovas Romulo Beth- ancourt pranašauja riaušes ir bus žmonių aukų, jei Amerikos Se- natas atsisakys sutartį ratifikuoti. Jis nenori pasakyti, ar galimi neramumai bus sankcionuoti val- džios.

Gen. Omar Torrijos, Panamos bosas, sako, jis pasirošęs atvykti į Washingtoną ir sutartį galutinai pasirašyti, kai ji bus patvirtinta. Opozicijos prieš sutartį esama ir Panamoje, tik ji ne tokia stipri, kaip Amerikoje.

Mūšiai Etiopijoje

Nairobi. — Somaliečiai suki- eliai atnaujino mūšius su Etio- pijos kariuomene, siekia užimti Ogaden dykumos pietryčių dalį. Kova vyksta ties Etiopijos barika- domis, kuriomis norima sulaukyti sukilėlius nuo žygiavimo į Addis Ababą.

Addis Ababa. — Marksistas valdovas pulk. Lt. Mengistu Haile Mariam šeštadienį kreipėsi į visus etiopus — vyrus, moteris, vaikus ir senius — griežti ginklo ir ko- voti prieš trijų šalių įsiveržėlius — Somalijos, Irako ir Sirijos da- inius. Jis sako, jog neteko trijų miestų Ogaden dykumoje, ir juos užėmė Somalijos reguliarioji ka- riuomenė.

Amerika nesipriešina?

Tel Aviv. — Amerika per daug nesipriešina ir nespaužia Izra- elio, kad būtų grąžintas vakarinis Jordano krantas Jordanijai, sakė užsienio reikalų ministris Moshe Dayan. Jis pasidžiaugė tokiu Amerikos persigalvojimu. Anoj te- ritorijoje turėtų kartu gyventi iz- raeliečiai ir jordaniečiai.

Egzekucijos Kambodijoje

Bangkokas. — Kambodijoje bu- vo sušaudyti šimtai nuverstų valdžią, ir dabar sostinėje ir kitose vietose vyksta masinės egzekuci- jos, sakė Tajo generolas Chama- nan.

Prisiminimui 1968 rugpjūčio 21, kai sovietų tankai įriedė į Pragę

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEPHONE: (312) 585-9500

64-TAS LIETUVOS VYČIŲ SEIMAS

TELEFONINIS PRANESIMAS

Providence, R.I. — Lietuvos Vy- čių 64-sis seimas prisidėjo rug- pjūčio 17. Iškilmingas atidarymas buvo rugpjūčio 18, ketvirtadienį. Šv. Mišias laikė Providence liet. par. par. klebonas kun. V. Mar- tinkus, koncelebruojant kun. dr. Antanui Jurgelaičiui ir kun. Ka- zimierui Pugevičiui. Pamokslą pasakė kun. Martinkus. Po pa- maldų klebonas savo lėšomis pa- vaišino daugiau kaip 200 susirin- kusių degelaty ir būrį svečių.

Pradėtas susirinkimas, kuriame pirmiausia išrinktas prezidentas. I prezidentūmą išrinkti pirmininku Larry Janonis iš New Yorko, vice- pirm. Phil Skabeikis, sekr. Eva Kaznokas ir Eva Migonis. Rezo- liucijų komisijon buvo išrinkta či- kagietė Teresė Strolienė, mandatų komisijon — Monica Kasner ir Sophie Neminski iš Chicagos. Iš Pittsburgho dalyvavo dvi seselės

pranciškiečių: ses. Francia ir ses. Alvorna.

Muz. Faustas Strolia dirigavo pamaldoms ir himnams Marriott viešbutyje.

Seime ketvirtadienį ir penkta- dienį dalyvavo daug kunigų, tarp jų buvo Marijonų provinciolas kun. J. Dambrauskas, kun. A. Miciūnas, kun. J. Grabys, kun. K. Balčys, kun. J. Steponaitis, kun. P. Shakalis ir kt. Kun. Dambraus- kas kalbėjo apie arkiv. Jurgio Ma- tulaičio bylą ir kvietė remti šį reikalą. Buvo priimta rezoliucija vyčių veikloje remti ir popula- rinti arkiv. Matulaičio beatifika- cijos reikalą. Be to, kunigai tu- rėjo dar savo posėdį ir tarėsi ka- talikų organizacijų dvasios vado- vų reikalais.

Seimo užbaigus pamaldose sek- madienį pamokslą pasakė Provi- dence vyskupas, o bankete daly- vavo tos vyskupijos vyskupas aug- ziliaras.

KUBIEČIAI KANKINO AMERIKIEČIUS BELAISVIUS

Washingtonas. — Buvęs karo belaisvis Vietnamo Leo Thorsness tik dabar atidengė faktą, kad ame- rikiečius belaisvius Šiaurės Viet- name kankino kubiečiai, rašo "N. Y. News". Jis to anksčiau nesakė, nes 1973, kai grįžo iš nelaisvės, Gynybos departamentas buvo už- draudęs tai viešai atskleisti, nenorėdamas pakenkti kitiems, gali- miems belaisviams Vietnamo ir nenori sukelti didesnės neapy- kantos Kubai. Dabar Pentagonas vis labiau įsitikinęs, jog gyvų be- laisvių nėra, leidžia jam kalbėti. Jis pats matė, kai belaisvių sto- vykloje, vadinamoj, "The Zoo", trys kubiečiai kankino pulk. Earl Cobiell. Belaisvis po to mirė, ne-

priėmęs valgio, praradęs norą gy- venti.

Amerikos visuomenė turi žinoti apie Kubą anksčiau negu bus už- megsti diplomatiniai santykiai, sakė buvęs belaisvis. Thorsness vardas žinomas, kai jis nesėkmin- gai respublikonų sąrašė 1974 kan- didatavo į Senatą S. Dakotoje prieš George McGovern ir nelai- mėjo.

Labai panašiai sakė ir kitas buvęs belaisvis pulk. Jack Bomar, pripažindamas kad visus metus buvo kankinamas ispaniškai kal- bančios grupės, o kankintojų va- du buvo aukštasis vyras, kitų va- dinamas "Fidel".

Nepriklausomas kelias į socializmą

Maskva. — Jugoslavijos Titui baigus pasikalbėjimus su sovietų Brežnevu, buvo paskelbtas biule- tenis pagal Tito, ne Maskvos for- mulę. Biuletens sakoma, kad abiejų šalių santykiai bus grin- džiami suverenumo, nepriklauso- mybės, lygybės ir nesikišimo į ki- tos šalies vidaus reikalus dvasioje. Abi šalys respektuoja teisę kiek- vienam kraštui pasirinkti savo ke- lią į socializmą.

Surado pagrobtas brangenybes

Oviedo, Ispanija. — Ispanų po- licija surado iš Oviedo katedros pavogtas brangenybes. Rasta mai- še netoli Portugalijos sienos. Ju- vertė neapskaičiuojama, bet gali būti apie 236 milijonus dolerių. Policija sako, kad buvo pastebė- tas vyras su maišu, pradėta jį vy- tis, žmogus maišą numetė ir sugė- bėjo pabėgti.

Washingtonas. — Egiptas, Si- rija ir Jordanija painformavo Ameriką, kad jie sutinka pasira- šyti taikos sutartį su Izraeliu, o Egiptas ir Jordanija žada ir di- plomatinis santykius užmegsti, rašo "NYT". Pažadai duoti val- stybės sekretoriui Vancei, kai jis neseniai lankėsi Vid. Rytuose,

Čilėje nėra taip blogai

Washingtonas. — Valstybės de- partamentas sako, kad pasaulyje opinija apie Čilę yra blogesnė negu iš tikrųjų turėtų būti, apie aną šalį pasakyta blogų žodžių per daug. Yra ko jai prikišti dėl negerbimo žmogaus teisių, bet ne tiek, kiek pasaulyje yra prirašę- ta ir prikalbėta. Padėtis, be to, ten irgi taisosi greičiau nei kitose ša- lyse.

Nepatariama skristi į Londoną

Londonas. — Londono He- athrow aerodromas perkrautas keleiviais. Praėjusi savaitgalį bu- vo nepaprastas susigrūdimas, apie 100,000 perpykusių keleivių laukė eilės iškristi. Jau šešta diena, kai oro kontrolieriai lėtina darbą, ir skridimo tenka laukti iki 12 va- lankų.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 22: Marcialis, An- tusa, Karijotas, Iminė.

Rugpjūčio 23: Pilypas, Rožė, Limietė, Ringaila, Grauda. Saulė teka 6:05, leidžias 7:42.

ORAS

Dalinai saulėta, apie 75 laips- niai.

Tarpininkauja

Mogadishu. — I Somalijos sostinė atvyko Malagasy res- publiškos (Madagaskaro) dele- gacija, tarpininkaujanti tarp Somalijos ir Etiopijos, norinti sulaukyti bekylantį didelio mas- to karą. Kai abu kraštus no- rėjo sutaukinti Afrikos valsty- bių vienybės paskirti delegatai, nepasisekė, boikotavo ir Etio- pija, ir Somalija.

Somalija dabar prisipažįsta, kad ji ginklais ir medžiaginiais remia sukilusią Ogaden dyku- mos tautelę, bet tvirtina, kad savo kareivių nesiunčia.

Badas Ghanoje

Londonas. — Britų labdarių organizacijų žiniomis, Ghanoje, ypač jos šiaurinėje daly, badas. Milmos dvi priežastys — sausa- ra ir valdžios sluoksniuose ko- rupcija. Daug žmonių mirė ba- du arba nusižudė.

Amerikoje ir Kanadoje dabartiniu metu leidžiama 460 katalikų dienraščių, savaitraš- čių ir kitų įvairių periodinių lei- dinų anglų kalba, kurių bend- ras tiražas siekia beveik 27 milijonus egzempliorių.

Yra ir tokių patarėjų

Chicago. — Sunku buvo pati- kėti, kad New Yorko privati gru- pė, parinkti patarėjai kriminalinė- se bylose, suimtajai, ilgai iėskoma, apkaltinta šešių žmonių nužudy- mu ir daugybės peršovimu Davi- dą Berkowitz patarė paleisti net be užstato, patenkinant, kad jis dabar visiems žinomas ir pažįsta- mas, rašo "Chicago Sun-Times". Nustebė tuo miesto meras Beame, ir gerai, kad teismas tokia rek- mendacija nepasinaudojo, pridėjo laikraštis.

Jau kurstomi ir hawajiečiai

Honolulu. — Hawajiečiai, pa- našiai kaip ir indėnai, pareikalavo daugiau negu pusės Hawajų teri- torijos savo žinion ir 1 bilijono dolerių iš Washington. Jie sako, Amerika jų žemės užėmė neteisė- tai, rašo "Chicago Tribune".

Washingtonas. — Šiam šimt- mety Amerikoje nuo automobilių žuvo 2 mil. žmonių, rašo "Wa- shington Post".

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS MENUO

Rugsėjis yra Lietuvos Bendruomenės JAV bėse menuo, paskirtas specialiai LB rūpesčiams. Tą mėnesį telkiamos lėšos, reikalingos švietimo bei kultūros reikalams paremti, ruošiami planai organizacinei veiklai, išrenkamas solidarumo komitetas, pravedamas vėjus telkti vaikus ir lietuistines mokyklas. Visa tai atliekama per LB institucijas, apygardas ir apylinkes. JAV LB krašto valdyba specialiu rugpjūčio 11 d. aplinkraščiu paragino savo apylinkes, kurių visame krašte yra apie 70, minėtus ir kitus darbus atlikti.

Pagal Lietuvos chartą, Lietuvos Bendruomenės organizacinę struktūrą turėtų jungti visus atitinkamame krašte gyvenančius lietuvius. Praktiškai, žinoma, to nėra, tačiau aiški tautiškai gyvintiųjų dauguma viena ar kita prasme jaučia LB globą ir yra jos daug kur atstovaujama. JAV LB rinkimuose dalyvauja 7-10,000 lietuvių. Didžiausias skaičius buvo 1973 m. renkant VII tarybą — 10,439. Taigi skaičius aktyviųjų lietuvių nėra labai didelis, bet vis dėlto jis yra didžiausias iš visų mūsų centrinių organizacijų.

Sia proga pažymėtina, kad JAV Lietuvos Bendruomenė yra vienintelė centrinė organizacija, kuri savo valdomuosius organus išrenka demokratiškiausiu būdu — tiesioginių rinkimų keliu.

JAV LB organizacinę struktūrą paprastai, bet labai plati. Jos apylinkės yra paplitusios visose lietuvių kolonijose. Yra 10 plėtensės apimtės sritinių vienetų — apygardų. Aukščiausias — organas krašto taryba, sudaryta iš apie 80 narių, iš kurių 60 renka visi LB nariai tiesioginiu ir slaptu balsavimu. Ex officio įeina 10 apygardų pirmininkų ir apie 10 krašto valdybos narių. Dar yra LB Garbės teismas ir Kontrolės komisija.

Prie šių rinkimų kelių sudaromų institucijų reikia dar pridėti kitas, pačios LB vadovybės sudarytas ir tarybos patvirtintas: Kultūros, Švietimo, Visuomeninių reikalų tarybas, lietuistines mokyklas, LB išlaikomus ar remiamus archyvus, knygų leidykla. LB iniciatyva suruoštos 5 tautinių šokių šventės, 4 dainų šventės, 3 teatro festivaliai, du (ruošiamas trečiasis) mokslo ir kūrybos simpoziumai. Perna metais gražiai pravesė JAV 200 metų sukakties minėjimas ir eilė kitų rengimų, minėjimų, atliktų centrinių institucijų, tarybų, apygardų ir apylinkių. Apžvelgus veiklą, gautąsi didžiulė, plati ir gili organizacijos darbų kelių tomų istorija. Labai gerai daro LB vadovai, kad savo istorijos dar neruošia ir neleidžia atskirais tomais: LB tebėra gyva, ne archyvinė organizacija ir savo istoriją tebekuria, tiksliau — ją rašo savo darbais.

Jei kitos lietuvių centrinės organizacijos rūpinasi lietuvių dabarties rūpesčiais, tegu ir labai svarbiais, tai Liet. Bendruomenė išsiskiria iš jų, kreipdama dėmesį į skirdama lėšas lietuvių išlaikymui Amerikoje darbu. Šiam reikalui LB pastangomis remiamos jaunimo organizacijos, įsteigti jų susivienijimai, ruošiami jaunimo kongresai, lietuistiniai kursai, konkursai, studijų dienos, lietuvių mokytojų studijų savaitės, įvairūs simpoziumai ir kitos paskatos.

Šioje srityje daug kas pasiekta, nors dar toli gražu ne viskas atlikta. LB pasirinko didžiausią darbą, sunkiausius rūpesčius, kurių nedrįso puoselėti bet kuri kita centrinė organizacija. Taigi LB patangos šioje srityje ypatinai remtinos.

Nereikia smerkti Liet. Bendruomenės, kad ji rūpinasi kovos dėl Lietuvos laisvės, taigi politiniais reikalais. Juk LB tam pašauktas. Vliko sukurtų ir paskelbtų Lietuvos chartos nuostatų įpareigoja. JAV LB-nei pavyko ir šioje srityje nemažai pasiekti. Jos vadovai sukūrė glaudžius ryšius su šio krašto politikais, senato ir kongreso nariais, spaudos, televizijos ir radijo darbuotojais, mokslo žmonėmis, kultūrininkais.

Ypač daug padarė LB Visuomeninių reikalų taryba, jau penkerius metus iš eilės paruošdama ir išleisdama anglų (kartu ir ispanų) kalba leidinius apie žmogaus teisių pažeidimą okupuotoje Lietuvoje (Violations of Human Rights in Soviet occupied Lithuania). Šis serijinis leidinys kasmet paskelbiamas JAV kongreso narių, Jungtinių Tautų organizacijos, aukštųjų mokslo darbuotojų, religinių vadovų tarpe. Panašia tvarka išleidžiama ir išplatinama ir daugiau leidinių.

Nenuostabu, kad visi geros valios lietuviai LB darbus remia. Tai, be ko kita, rodo ir kas metai didėjančios aukos, surenkamos Lietuvos laisvinimo reikams. Aukotojai vertina LB atliktus darbus.

Bet būtinumėm neteisūs, nepastebėjus, kad LB turi ir kurių negalavimų. Nelengvai sprendžiamos lietuistinio švietimo problemos. Nuolatinis mokinių skaičiaus mažėjimas lietuistinėse mokyklose kelia LB vadovams nemažą rūpestį. Mūsų jaunimo nutaiktas tik iš dalies pristabdomas. LB institucijų pagalba mūsų spaudai vis dar yra labai maža. Toli gražu ne visos apylinkės ir apygardos yra aktyvios. Jaunų jėgų įtraukimas į apygardų ir apylinkių valdybas dar nėra pakankamas.

Apgaileidami turime pasakyti, kad LB turi vienoje kitoje apygardoje opoziciją ne tiek pačioje Bendruomenėje, kiek opoziciją pačiai Bendruomenei. Antibendruomeninės nuotaikos nuolat skelbiamos kai kuriose spaudoje. Prieš keletą metų Illinois valstijoje buvo kai kurių neatsakingų asmenų sukurta ir įregistruota kita lygiai to paties vardo, tuos pačius ženklus vartojanti LB organizacija. Šiam reikalui buvo pasiūlyta nauja, kuriomis spragomis JAV ir valstijų įstatymuose.

JAV LB-nė buvo 1952. II. 14 inkorporuota Connecticuto valstijoje ir tas inkorporavimas padojėkai atnaujinamas. Specialios jos padalinių inkorporavimas kitose valstijose nėra būtinas. JAV LB teisinius reikalus gražiai tvarko žinomas teisės mokslų daktaras Ant. Novasitis. LB teisinis statusas yra visiškai aiškus ir įstatyminis. Atskirais teisiniais aktais yra registruotos valstybinės įstaigos visos didžiosios LB institucijos ir net kai kurios apylinkės. Neatsakingiems asmenims naudojant JAV Liet. Bendruomenės vardą ir ženklus, krašto valdybai, norint tokius asmenis sudrausti, tenka šauktis net JAV teismo.

Nežiūrint sunkumų ir nereguliarumų, JAV LB-nės atlikti darbai ir neseniai atšvesta sidabrinė veiklos sukaktis visus geros valios lietuvius maloniai nuteikia. Taigi reikia ne pikta kritikuoti, bet sveikinti LB vadovus, jos institucijas, apygardų ir apylinkių darbuotojus, visus geros valios lietuvius, ypač mūsų jaunimą, kuris Bendruomenėje energingai dirba. Bendruomenės mėnesio progą linkime nepažinti sunkumams, kurių kartais kelyje pasitaiko, ir nuosirdžiai toliau dirbti Lietuvos ir lietuvių bėse laukia.

b. kv.

TARPTAUTINIS FILMŲ FESTIVALIS

Chicagoje lapkričio 4-17 dienomis

vyks Tarptautinis filmų festivalis, kuris čia jau rengiamas 13-tą kartą. Geresni filmai bus premijuojami.

CYRUS VANCE NIEKO NEIŠMOKO

Su niekio nesusitaręs Art. Rytuose, jis netrukus išvyks į Aziją

BRONIUS AUŠROTAS

Tik atkakliausi optimistai būtų galėję prileisti, kad JAV užs. reikalų ministerio Cyrus Vance diplomatinė išskyja i Vid. Rytus atneš nors kiek diplomatinį dividendų šiam liberalizmo. I reikalų esmę Art. Rytuose įsigilinę žinovai netikėjo, kad po arabų valstybių galvų vizitų Washingtone ir prezidento Carter susitikimo su Sirijos vyriausybės galva Hafez al-Assad Genevoje, Šveicarijoje, dar papildžius šiuos vizitus — susitikimus M. Begino, Izraelio min. p-ko kelione i Washingtoną, ir negalėjo suvokti, koks kipsas išvarė C. Vance i Artimuosius Rytus. Na, čia ne pesimistai, bet realistai laimėjo: C. Vance sugrįžo i namus tuščiomis rankomis arba, pagal tą seną lietuvišką patarlę, "lyg kad būtų musę kandęs". Žinoma, prie šios ministerio C. Vance išvykos dar teks ne kartą grįžti, tačiau ir be Artimųjų Rytų yra daug svarbių vietų pasaulyje.

Mums tenka prisiminti ir kitą labai jau jautrų ir opų JAV — omunistinės Kinijos santykių su normavimo etapą. Abu kraštai nuo 1972 m. tęsia atsargų diplomatišką žaidimą, ieškodami tinkamos progos sugrįžti i tarptautinį diplomatinių santykių atnaujinimą. Tačiau, kom. Kinijai reikalaujant Kinijos Respublikos (Taivane) — bet kokio pripažinimo atšaukimo iš JAV pusės, šių santykių sutvarkymas nėra jau toks paprastas eilinis reikalavimas. Juoba, kad visiškai nauja problema nukrito lyg iš dangaus ir i taip jau gana sudėtingus JAV užs. reikalų ministerijos labirintus. Lyg tyčia, kad būtų komunistinių diktatorių iš Pekino siūstas, liepos 17 d. Fan Juan-jen, kom. Kinijos Karo aviacijos eskadrilės vadas sugebėjo pabėgti iš žemyno MIG —19 lėktuvu i Taivano salą. Taigi šis drąsus lakūno (o gal ir siūsto) atskridimas i laisvąjį pasaulį išsto naujiems bandymams taip drąsiai pradėtą žmogaus teisių programą, kaip apie tai išsamiai rašo "Human Events" savaitraštis savo VII.23. laidoje.

Jau senokai užplanuota, kad valstybės sekretorius C. Vance š. m. rugpjūčio 24 d. savo nesibaigiančių kelionių darbotvarkėje yra numatęs vykti i Pekiną. Teigiama, kad i Taivaną atskridęs kom. Kinijos lakūnas Fan Juan-jen, e-s, kreipėsis i JAV užs. reikalų ministerį, kad pastarasis, būvodamas kom. Kinijos sostinėje, išgautų pažadą iš dabartinių valdovų, kad išbėgusio i laisvę lakūno šei-

mai būtų leista išvykti iš Kinijos.

Išbėgęs i laisvę lakūnas, kaip tai buvo pažadėta, iš Kinijos respublikos vyriausybės gavo 700,000 dol., kas jam užtikrins materialinę egzistenciją svejoje žemėje. Ir vos tik jis atsirado Taivane, kai jam buvo suruošta specialii spaudos konferencija, kurioje dalyvavo įvairių kraštų žurnalistai. Žurnalistų klausinėjamas Fan pareiškė: "Žinojau, kad JAV prezidentas stipriai kovoja už žmogaus teises visame pasaulyje. Tad tikiuosi, kad Carteris ar valstybės sekretorius C. Vance užstos mano sekimo saugumą kom. Kinijoje." Kalbėdamas apie padėti kom. Kinijoje, lakūnas teigė, kad "ten nėra jokių žmogaus teisių

Ir nors konstitucija užtikrina spaudos ir žodžio laisvę, toki dalykai iš viso neegzistuoja žemynė. Tik tokios idėjos ir mintys randa vietą spaudoje ir viešose diskusijose, kurios laipsniškai komunistizuoja". Pabėgėlio nuomone nėra jokio skirtumo tarp Mao ir jo įpėdinio Hua, "juodu yra tu pačių plunksnų paukščiai".

Pabėgėlis toliau pasakojo, kad, nors kai kuriems žurnalistams ir turistams jau leidžiama atvykti i kom. Kiniją, tie atvykėliai temato tik tai, kas jiems yra rodoma. Lakūnas Fan tvirtino, kad žemynė, kai kuriuose rajonuose yra badavimo reikinių. Tas pat yra pastebėta ir didžiuosiuose miestuose, i kuriuos smelkiasi išbadėję žemės ūkio darbininkai. Esą, žemdirbiai atsiveža su savimi valtyčių ir prašo miestelėnų juos priimti ir maitinti. Nors valdžios pareigūnai ir pageidautų badau-

jantiems nors kiek padėti, bet jų yra tiek daug, kad valdžia yra bėjęs juos suimti ir patalpinti kokiose darbo stovyklose ar išvaryti iš miestų. Ši būklė Kinijos žemynė blogėja kas metai. Lakūnas taip pat teigė, kad jis pats matęs mirusių iš bado ar sušalusių žmonių lavonus tokiuose didmiesčiuose kaip Sanchajus.

Politiniai stebėtojai ir vėl stovi prieš naują JAV užsienio politikos nežinomąjį: ar JAV, siekdamos santykių atšildymo su kom. Kinija visiškai išmes Taivaną i atmatų dėžę ir tuo laimės komunistų simpatijas, ar atsargiai tęs "Realpolitik" kursą, neužmiršdamas ir žmogaus teisių. O neužmirškime, kad praityje, JAV priešai, jeigu nelaimėdavo kautynių lauke, tai puikiausiai atsigriebdavo prie derybų stalo. Ar ir dabar C. Vance laukia nesėkmės kom. Kinijoje?

SAULĖS APSILDOMI NAMAI OLANDIJOJE

1980 metais naujai statomi namai Olandijoje galės būti apšildomi finansiniai pigesne saulės energija. Taip pranešė Roteramo Statybos centrinė, pasiremdama rezultatais Oss mieste naujai pastatytais ir išbandytais "saulės namais".

Šio projekto bandymai buvo pradėti 1974 metais ir jie patvirtino, kad Olandijoje 1980 metais ir vėliau statomi namai galės būti aprūpinti saulės energijos kolektoriais "rinkėjais", kurie žymiai atpigins namų apšildymą. Šį projektą finansavo ministerija, saulės energijos šildytuvų suprojektavimas Statybos centrui ir tas šildytuvus užima daili namo stogo.

Sovietų Sąjungos "pagalba" Afrikoje. Raketų svaidymo įrengimai Angoloje

ARKIV. J. MATULAIČIO KELI GYVENIMO BRUOŽAI

J. VAISNORA

Taip pat pasauliniai broliai turi atsivėlgti i rimtus, pamaldžius katalikus, to luomo ir užsiėmimo, kurio pareigas jie eina. Viso to tikslas, kad lengviau prie visokių žmonių prieitų, kad įneštų Kristaus dvasią i luomų tarpą, kad, nesiskiriant nieku nuo kitų viešai, prisitartint prie visokių žmonių, kad, Dievui padedant, duotų pavyzdį tikro tobulio, kiek galint, katalikiško gyvenimo, o tie, kurie yra kunigai, i kunigišką rūpinkimės ne išviršinių ženklais pasižymėti ir išsiskirti, o tik dvasia, gyvenimo šventumu, tikrai katalikišku, grynu mokslu, darbuose sumanumu, pareigų sąžiningumui, Dievo ir artimo meile, tvirtu tikėjimu, uolumu.

Kada Marijonų vienuolija galėjo jau viešai veikti, atsirado vienas kitas, ypač iš brolių tarpo, pasiilgęs vienuoliško rūbo. Kai kurie lenkai marijonai irgi galvojo, kad reikėtų grįžti prie seno baltos marijonų rūbo, kad tuo būdu būtų pabrėžtas ryšys tarp senosios ir atgaivintos bei reformuotos Marijonų vienuolijos. Kai kartą Varšuvoje išliko klausimas, ar nereiktų marijonams grįžti prie baltos vienuoliško rūbo, J. Matulaitis tik nusijuokė: negi baltas rūbas tinka dulkėtuose keliuose ar purvinose gatvėse. O jei kas bandė rimtai tokį klausimą kelti, jis neleisdavo apie tai nė kalbėti.

Kai i Marijampolės Marijonų vienuolyną jau buvo įstojęs i brolių, J. Matulaičiui jau išvykus Vilniun,

bene kun. V. Dvaranauskas, įvedė broliams skirtingą ženklą — apikaklę, panašią i kunigų nešiojamą. Vysk. J. Matulaitis, 1920 m. rugsėjo mėn. atvykęs i Marijampolę ir pastebėjęs tokią brolių "uniformą", įsakė ją panaikinti. Broliai rengiasi kaip pasauliniai tokio užsiėmimo vyrai.

Vienuolinio rūbo klausimas, matyt, buvo kai kam vis aktualus. Tai matyti iš vysk. J. Matulaičio laiško, rašyto 1921.XI.13 kun. Pr. Būčiui: "Dėl abitų grąžinimo daug galvojau ir su kitais tariausi, ir Dievo akivaizdoje dalykus svarstčiau. Kaip dabar, esu griežtai jų grąžinimui svėringas. Esu įsitikinęs, jei tik mes abitus imsimė dėvėti, mūsų vienuolių plėtojimas žymiai bus apsunkintas, o net ir gali sustoti. Amerikoje arba i Lietuvoje laikant misijas pilnai gali užtekt — šių paviršutinių ženklų: 1) klausyti išpažinčių su stula be kamžos; 2) pamokslus galima sakyti irgi be kamžos; per misijas galima turėti kryžius su atlaidais ir po kiekvieno pamokslą juo laiminti žmones ir žegnoti; 3) galima kunigams juosta dėvėti, kaip užsieniuose. Žmonės žinos, kad tai marijonai, galės išskirti iš kitų, to ir gana. Ne tiek viršutiniai drabužiai ir rūbai, kiek dvasia ir mokslas svaria. Taigi juo mažiau turime viršutinių ženklų, juo labiau mokslo, dvasios pagilimumui reikia rūpintis, tobulybės įsigijimui. Kristaus dvasia — geriausias apginklas.

Pasimeldęs ir pasitaręs su patyrusiais žmonėmis, griežtai esu prieš tai, kad pasauliečiai broliukai dėvėtų abitus. Nors abitų mūsų broliukai neturi, proporcingai mes jų daugiau turime, negu kiti su abitais vienuoliai. Geriau rūpinkimės pasirodyti vienuoliu esą: tikra Kristaus dvasia, vienuolių dvasia, pamaldumu, mokslu, darbštumu, savęs išsižadėjimu, atsidavimu Dievui, Bažnyčiai ir žmonėms".

SOVIETINIO GYVENIMO NUOTRUPOS

Amerikos žurnalisto pastabos

B. JABLONSKIS

Vakaru spauda dažnai mirga su sovietinio režimo priešininkų pavardėmis: Solženicyno, Sacharovo, Bukovskio ir kitų. Bet europinė laisvų raštų spauda neužmiršta ir okupuotų Pabaltijo valstybių. Prancūzijos, V. Vokietijos ir kitų laisvų kraštų spaudos atstovai apsilanko okup. Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Suranda progų pasikalbėti su žmonėmis apie KGB persekiojimus, kankinimus ir trėmimus. Apie tai paskelbia spaudoje. JAV spaudos atstovai ar eliniai amerikiečiai, lankydamiesi Sovietų Sąjungoje su jos satelitais neužsuka i okupuotas Pabaltijo valstybes.

Kai kada AP ir UPI paskelbia šiek tiek žinių apie okup. Pabaltijo kraštus. Pasaiko, kad vienas kitas JAV žurnalistas ar keliautojas apie Sovietų Sąjungą parašo sąmoningai ar nesuvokdamas sovietų režimui palankius straipsnius ir suteikia klaidingas žinias spaudos žmonėms.

Neseniai Copleu spaudos atstovas E. Nichols lankė Sovietų Sąjungą ir Lenkiją. Buvo Maskvoje, Leningrade ir Kijeve. Rašo, kad ne viename mieste nematė protesto eisenų su plakatais. Nepastebėjo ant sienų ar tvorų neigiamų užrašų. Negavo paliesti ar bent pamatyti "Samizdato" ir kitų pogrindžio leidinių. Jis nežino, kad KGB eisenų rengėjus areštuoja prieš jiems pasireiškiant. Mažiausias įtarimas ar prieš režimą pasakytas žodis nuveda i bėpročių ligonines, kalėjimus ar Sibiro vergų stovyklas. Reikia manyti, kad jis neskaityo nė vienos Solženicyno ar kitų disidentų išleistų knygų. Pastabesni ir geriau pažįstą sovietų KGB veiklą spaudos žmonės rašo, kad nepalankių režimui užrašų pasitaiko nuosalesnėse gatvėse. Žinoma, juos greit užtepa KGB pareigūnai.

Nichols nuogaustauja, kad vaikščiojant Markso prospektu su atlake ženkleliu, kuris turėjo užrašą "Laisvė politiniams kaliniams", joks disidentas jo neužkalbino. Šis jo pareiškimas liudija, kad jis nieko nenusimano apie sovietinį gyvenimą ir buvo laikomas KGB provokatorium.

Jis rašo, kad Maskva jau rengiasi IX.7 60 metų revoliucijos suvakčiai paminėti. Visokiais šūkiais apklijuotos sienos, tiltai ir pakelių lentos. Daug žmonių nešioja ženklelius, primenančius šventę. Tai partijos pareigūnai ar nariai. Laikraščiu pirmieji puslapiai mirga vadų paveikslais ir straipsniais, raginančiais kuo iš-

kilmingiau šią sukaktį minėti. Vėliavos visur plevesuoja. Aikštės naujai grindžiamos, paminklai valomi, paaukuoti Kremliaus bokštai atnaujinami. Matyti daug kareivių gatvėse.

Dažnam užsieniečiui kyla mintis, iš kur Sovietų žmonės gauna pinigų prekėms pirkti ir malonumams pasinaudoti. Restoranuose daug žmonių: vieni vodka geria, o kiti be pertraukos šoka. Aišku, šie restoranų lankytojai yra partijos nariai, kurie geriau atlyginami negu nepartiniai.

Batų pora kainuoja nuo 30 iki 50 dol. (gal rublių), vodkos butelis 9 ir vidutinis maisto patiekalas 20 dol. Matyti, užsieniečiams skirtose valgyklose jis valgo. Sovietų piliečiams tikrai tiek nekainuoja.

Naujo automobilio reikia laukti iki 5 metų. Fiat, Moskva, Volga ir Zigulis (sovietinis Fiat) kainuoja nuo 5000 iki 7000 rub. Specialūs modeliai nuo 6850 iki 9500 dolerių. Kodėl paskutines kainas mini doleriais, jis nepaaiškina. Mokama grynais pinigais. Kitų prekių galima gauti kreditu, bet ne maistą ir automobilius.

Atlyginimai svyruoja nuo 70 iki 500 rub. mėnesiui. Šitai parodo marksistinės — socialistinės ir politinės lygybės mėlą. Kariniai komisarai gauna aukštesnius atlyginimus kaip rikiuotės karininkai, nors jie yra lygūs laipsniais ir pareigoms.

Stoka patalpų ir šaldytuvų šeiminiškes verčia kasdien maisto produktus pirkinėti. Jos laksto po krautuves labai anksai, kad turėtų pusryčiams maisto. Tenka daug laiko praleisti eilėse, nes duona, mėsa, sūris ir kiti produktai pardavinėjami atskirai. Prie kiekvienos maisto rūšies yra ilgos eilės. Taigi reikia joms ilgai palaukti, kol apsiperska.

Sovietų Sąjungą sudaryta iš 15 respublikų. Išskyrus rusus, yra ten kalbančių svetimomis (nerusų komis) kalbomis 27 tautelės. Rusų kalba sudaro mažą persvarą. Bet ji tirpsta tarp mažumų kalbų, nes pastarųjų yra didesnis prieauglis.

Toks reiškinys politiniams blūriui sukelia nemažai rūpesčių ir klausimų. Dėl to Maskva kiek įmanydama bando kitas mažumas surusinti. Štai dėl ko vis daugiau steigiama ar jau įsteigta mokyklose vedama rusų kalba nuo pirmojo pradžios mokyklos skyriaus.

Marijonų vienuoliško rūbo klausimas buvo gaktinai pabrėžtas 1930 m. konstitucijoje taip, kaip vienuoliškos atnaujinimo buvo nustatęs.

Kompiikuotės reikalas buvo su J. Matulaičio įsteigtų moterų vienuolių rūbais. Steigėjo mintis buvo ta, kad ir seserys neturėtų skirtingo vienuoliško rūbo. Vargdienių seserų vienuolių konstitucijoje jis iraiše: "Rūbais seselės nesiskiria nuo kitų to paties luomo žmonių; kiekvienos apdaras turi būti pritaikytas prie pareigos ir darbo, o drange pažymėjimas paprastumu ir padorumu bei suderintas su neturto įžadu".

Tačiau, 1918 m. susikūrus šios vienuolijos pirmajam židiniui Marijampolėje, seserys pajuto, kad žmonės jų nelauko vienuolėmis, nes jos neturi jokio vienuoliško drabužio. O ir joms pačioms buvo neaišku, kodėl viešai veikiančios vienuolijos narės savo pasaulietiška rūbais turi tarsi slėpti savo pašaukimą. Reikia manyti, kad su steigėjo priarimu jos įsivedė vienuolišką juodą abitą su vienuolišku juodu vėliu ant galvos. Tačiau konstitucijoje liko nepakeistas principas, kad jos neturi privalomo vienuoliško rūbo, tad, reikalui esant, gali jo nenešioti.

Panašiai ir šios vienuolių pirmosios narės atvykus i Jungt. Amerikos Valstybes buvo aišku, kad šiame krašte vienuolės seserys visuomenės akys nėra laikomos tikrom vienuolėmis, jei jos neturi vienuoliško drabužio. Visur buvo įsigalėjęs viduramžių dėsniis: "Ne drabužis padaro vienuoliu, bet nėra vienuolio be vienuoliško drabužio" (Non habitus facit monachum, sed nullus monachus sine habitu). Ten, kur šiandien seserims tenka veikti slapta, neturėjimas vienuoliško rūbo yra taisyklė, visiškai atitinkanti konstitucijų nuostatus.

(Bus daugiau)

VIENERI METAI VASARIO 16 GIMNAZIJOSJE

1976 m. rugpjūčio 6 d. aš išskridau iš O'Hare aerodromo kartu su šešiais kitais mokiniais. Mūsų paskirtis — Vasario 16 gimnazija Vokietijoje. Gailu pasakyti, kad mes visi truputį bijojome, nors iš tikro nežinojome kodėl. Širdyje visi žinojome, kad kelionė puikiai pasiseks ir kad daug ko išmoksim, ne tik mokslo dalykų, bet apie patį gyvenimą, jo džiaugsmus ir skausmus. Skridimas lėktuvu buvo smagus ir idomus. Aš pirmą kartą savo gyvenime skridau, todėl buvau viskam smalsi.

Nors mes vienas kito gerai nepažinojome, visi greit susidraugavo. Ta mūsų draugystė buvo nuo pat pradžių artima, kaip tarp seserų ir brolių.

Lėktuvui nusileidžiant, visi sėdėjome, kaip ant adaty, neramūs, nervingi. Mės norėjome kuo greičiau pamatyti savo būsimus namus. Kai pro mūšinę praėjome, mus sutiko Algis Stankus ir Petras Verselis. Jie nuvedė mus į gimnaziją, kuri automobiliu. Nežinau, ką kiti darė pas Petrą, bet Judita, Vydas, Rimas ir aš kalbėjome, koks gyvenimas bus ten, ir diskutavome planus naujam entuziazmui įnešti. Gimnazija yra maždaug valandos kelionė automobiliu važiuojant nuo Frankfurto. Atsiradome ten vidurdienį. Mus sutiko gimnazijos direktorius V. Natkevičius ir keli mokytojai. Taip pat sutikti mus iš bendrabučių atėjo keli mokiniai iš Amerikos. Jie ankščiau už mus atvažiavo. Mus nuvedė į valgyklą užkąsti, kol nubego pašaukti E. Tamošaitienė. Tada išsiskyrėme: bėrnai nuėjo su Stanku, o E. Tamošaitienė mums parodė mergaičių bendrabutį. Jį nuvedė mus į savo kambarius ir truputį paaiškino apie tas mergaites, su kuriomis gyvenime. Kai E. Tamošaitienė mus paliko, reikėjo patogiai įsirengti ir išsipačiuoti. Mane apgyvendino su Audrone, Vokietijos lietuvių, kuri buvo mano klasėje.

Pirma diena buvo šioji tokia poilsio diena. Neturėjome lankyti pamokų, nes labai buvome pavargę. Tą dieną kelios naujos draugės mums palydėjo į kaimą parodyti, kur yra krautuvės, paštas, restoranai ir t. t.

Susipažinę su kaimu, stengėmės susipažinti su kitais mokiniais. Iš pradžių buvo sunku, nes mes turėjome apžiūrėti kitus, kol jie mus apžiūrėjo. Nors mums nė vienas mokytojas nepaaiškino nei gimnazijos, nei bendrabučių taisyklių, greit supratome iš kitų elgesio, ką galima daryti ir ką ne.

Antra diena gimnazijoje buvo skirta apsilankymui. Turėjome nusipirkti saviuolinius, pieštukus ir kitus būtinus reikmenis. Trečią dieną mus nuvedė į pamokas. Manė pasodino į šeštą klasę. Jau beveik visus mokinius iš veidų pažinojau, bet vardais dar ne. Šeštą dieną turėjome užrašyti programą, kurią jie turi išeiti iki galo mokslo metų, bet mes, kaip amerikiečiai, turėjome pasirinkimą, liečiantį kai kuriuos kursus, kurie yra dėdomi vokiečių kalba, pvz. fizika, chemija ir pan. Galėjome arba lankyti tas pamokas, arba jas turėti laisvas.

Gimnazijoje svarbi problema yra vadovėlių stoka. Visuomenės mokslui, istorijai ir matematikai lietuviškų knygų nėra. Biologijai mums buvo dėstoma angliškai, bet taip pat be bendro vadovėlio, tai reikėjo vesti užrašus. Taip praradome laiko išaiškinimams. Iš kitos pusės užrašų vedimas labai padeda įkelti tą medžiagą į galvą. Mano nuomone, daugiausiai užrašų turėję visuomenės mokslo pamokose. Taip pat jaučiu, kad aš ten daugiau išmokau, negu būčiau išmokęs Amerikoje pana-

šiam kursu su vadovu. Gaila, kad biologijos pamokose neturėjome galimybės laboratorijoje dirbti.

Kalbant apie dailės pamokas čia, Amerikoje gimnazijose pati mokykla nupirka visus reikalingus įrankius, o Vasario 16 gimnazijoje pats turi viską nusipirkti dėl to, kad jie užtenkamai pinigų tam neturi. Fotografams yra galimybė išmokti, kaip išsiaiškinti nuotraukas. Gimnazijoje yra papildinio mašina, ir (Lipšio dėka) reikalingi popieriai ir chemikalai. Jeigu mokinys turi parašyti temą ir jam medžiagos trūksta, galima panaudoti knygas mokytojų kambarių. O jei ten nėra reikalingos informacijos, yra galimybė nueiti į biblioteką, bet reikia paprašyti, kad atrinktų kambarį. Istorijos ir dailės pamokoms Krivickas dažnai užsako filmų apie tą temą, įrašo į kasetes filmus, kurie rodomi televizoriuje ir juos rodo per savo pamokas.

Mokytojus visai galima apibūdinti. Kaip žmonės jie visi geri ir tik gero nori savo mokiniams. Gaila, bet aš nesutinku su kai kurių jų dėstymo būdu. Yra mokytojų, kurie pagal savo jausmus pažymius stato, o kiti — pagal visos klasės gabumą.

Tiems amerikiečiams, kurie turi išlaikyti "college board exams" ar PSAT egzaminus, yra galimybė juos laikyti Mannheim. Galima nuvažiuoti ten į kariuomenės įsteigtą gimnaziją. Si amerikiečių gimnazija davė mums leidimą naudotis jų biblioteka ir kartu su jais laikyti tuos egzaminus.

Gimnazijoje yra du bendrabučiai. Berniukų bendrabutis yra pilnyje, o mergaičių — naujai pastatytame pastate. Mergaitės labai patogiai gyvena. Jų bendrabutyje yra patogios lovos ir gražūs baldai. Yra dvi virtuvės, skalbykla su viena skalbimo mašina, seklėja, kurioje yra spalvotas televizorius. Berniukų bendrabutyje aš sutikčiau gyventi, jeigu mergaičių bendrabučio baldai būtų ten perkelti. Jų lovos yra neįdomiai senos ir sugriuvusios. Bėrnai dažniausiai sėdėda lentų po čiužiniu, kad patogiau būtų. Jų baldai irgi ne ką gražesni. Pilyje yra viena virtuvė, televizoriaus kambarys, rūkinių kambarių ir sporto kambarys.

Abiejų bendrabučių tvarka yra panaši. Visi seka tas pačias taisykles ir, jeigu atsitiktų, kad mokinys neklausio, jis bus nubaustas ta pačia bausme, kurią už tą patį nusikaltimą mokinė būtų nubausta. Negaileciau pasakyti, kaip nauji bendrabučiai vedė į tvarką bendrabučius. Žinau tiksliai, kad pernai vedėjai buvo užtenkamai griežti, bet buvo galima su jais ir pasilinksinti ir pabendrauti.

Laisvalaikis būdavo didelė problema "Vasario 16" gimnazijoje, nors ir nežinau kodėl. Laisvalaikis praleisti yra du laisvalaikio kambariai. Viename galima skaityti, muzikos klansyti, žaisti arba tik sėdėti ir ilsėtis, o kitame galima stalo tenisą pažaisiti. Gimnazijos parkas yra didelis ir gražus. Ten daug kas praleidžia laisvas valandas. Kartais mokiniai eina tinklinio ar futbolo rungtynes. Yra tautinių šokių grupė, skautai, ateitininkai ir foto būrelis.

Mokiniai, kurie laisvalaikį praleidžia kaime, eina į ledainę. Ten patogi atmosfera, moderni muzika ir maloni kompanija.

Man būnant gimnazijoje, dažnai kildavo viena nemaloni problema. Kartais, jei būdavo problema išvykti kai kur pas draugą savaitgalį, manęs nefeisidavo. Visada reikėdavo iš tėvų gauti

Liet. Fronto bičiulių stovykloje, Dainavoje, koncerto metu. Matyti: Leonardas Valukas, Vanda Majauskienė, dr. K. Ambrozaitis ir kiti studijų dalyviai bei svečiai. Nuotr. Jono Urbono

raštišką leidimą. Na, kol laisvas būtų nukeliavęs į Ameriką ir atgal, praėjus dvi savaitės, tai dažniausiai pavėluotiau. O aš tėjau dėl tokios smulkmenos nenorėdavau skambinti. Aš pasiūlyčiau gauti iš tėvų raštišką leidimą iš anksto, kuriame būtų parašyta, kad galima išvažiuoti pas draugus, į Oktoberfest arba net ir su mokiniais važiuoti automobiliu, kai mokinys vairuoja, nes dažnai mokinys savo automobiliu keliauja namo.

Nėra daug galimybių apsigyinti. Netoli gimnazijos Vieniame yra prekybos centras, ir galima nuvažiuoti po pietų, jei neturi pamokų. Yra tiesioginis autobusas, kuris už poros valandų grįžta į Huettenfeldą laiku vakarienei. Laisvą dieną galima nuvažiuoti į didesnius miestus. O jeigu ko nors skubiai reikia, galima kaimo krautuvėje nusipirkti, nors ten viskas yra žymiai brangiau. Mokiniai reikės nusipirkti muilo, dantų pastos ir pan., rankšluosčių (jeigu iš namų neatsivežė), saviuolinių, rašiklių. Mergaitės turi savo skalbimo mašinas nusipirkti. Jeigu nori sau vakare kavos ar arbatos išsivirti, turi pats puoduką, kavą, cukrų ir pieną nusipirkti. Aš buvau sau nusipirkusi mažą lempą, kad galėčiau vėliau mokyti ar skaityti, jei reikėtų, ir savo draugei netrukdyčiau, jei ji norėtų miegoti.

Asmeniškai aš tą gimnaziją labai aukštai vertinu, nors ir yra joje nemažai nemalonių. Bendrai paėmus, man ten buvo gera proga atnaujinti pasaulėžiūrą, nemažai išmokti, susipažinti su naujais žmonėmis ir išmokti savarankiškai gyventi. Gimnazijoje daugiau susipažinau su Lietuvos dabartine padėtimi, taip pat ir su jos praeitimi. Dabar aš geriau suprantu, kaip svarbu yra žinoti apie savo kil-

me. Aš todėl grįžtu ten šiais mokslo metais tęsti mokslą dar vienerius metus.

Lilija Rekašūnė

DIRBTINĖ ODA NUDEGMUI GYDYTI

Japonijoje, Tokijos universiteto tyrinėjimais sukūrė dirbtinę odą, kuri nesukelia atmetimo reakcijos ir gali būti vartojama nudegimams ir kitiems odos pažeidimams gydyti.

Si medžiaga gaminama iš kolageno, kuris gaunamas iš galvijų audinių. Kolagenas skaidomas į sudėtinius elementus, kurie, kiek pakeitus jų cheminę struktūrą, vėl sujungiami. Šio skaidymo ir surinkimo metu pašalinama visa tai, kas gali sukelti atmetimo reakciją.

THE BALTIC NATIONS

Prof. dr. BRONIS J. KASLO naujas angų kalboje veikalas. Kurį sudaro trys dalys. Pirmoji pateikia Baltijos Valstybių istoriją bei politinę struktūrą, antroji — augimo siekus sritinėje integracijoje, trečioji — II D. karo įtakos analizę tautinių ir tarptautinių požiūrių. Veikalas gražiai iliustruotas ir tinka bet kokiai progai amerikiečiams įteikti kaip dovaną. Kaina \$12.00. 320 pusl. Užsakyti paštu.

DRAUGAS, 4545 West 63rd Street, Chicago, Ill. 60629

Illinois gyventojai prideda 6% mokesčių ir persiuntimo išlaidas

Apimoka skelbtis dien. DRAUGAS, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, ir skelbimų kainos yra viena prielaidos

Remkit tuos biiznieriū, kurie skelbia dienraštį "Drauge"

GAUTA NAUJA PLOKSTELĖ

LASA LAIKO LASAI... Diriguoja komp. Julius Gaidelis (Brocktono mišrus choras) stereo

Malda už tėvynę, Tėviškės laukai, Zolelė žydėjo, Ant kalno klevėlis, Augo putinas, Plovė lankoj sieną ir kitos.

Gaunama "Drauge"

Kaina su persiuntimu \$6.50

ŠVENTOS MIŠIOS LIETUVIŠKAI

Visos nekeičiamos šv. Mišių dalys yra atspausdintos vienoj labai gražiai iliustruojt knygoje. Ši knyga kiekvienas gali labai lengvai sekti naujas šv. Mišias.

Kai kunigas ar lektorius atskaito kintamąsias dalis, Jūs šioj knygoje galite sekti visus nelydintamąsias šv. Mišių dalis, Tektas stambiomis raidėmis.

Taip pat rasite rinkinį dažniausiai giedamų šv. Mišių metų giesnių. Tai labai naudinga knygelė.

Užsakykite šį naują šv. Mišių vadovą lietuvių kalba. Kaina 50 centų. 10% nuolaida, perkant 50 kopijų; 25% nuolaida, perkant daugiau kaip 50.

Rašykite šiuo adresu:

DRAUGAS
4545 W. 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

10% - 25% - 30% pigiau mokėti už apdirbtą nuo upelių ir automobilių pusę

FRANK ZAPOLIS

2208 W. 63rd Street, Chicago, Ill. 60629
Tel. - GA 4-8654

LIETUVOS ATSIMINIMAI

Radio, Valanda, Ila 35 m. tarėdija New Jersey, New York ir Connecticut neturimais!

Kas sėdėdijai nuo 4 iki 5 val. popiet 45 WEDD Stedies, New York 10001 kili, AM ir 87.9 meg. FM).

Direkt. - Dr. Jokūbas J. Stukas
1467 Force Drive
Mountainside, N. J. 07092
Tel. 202-3505 (code) 201.

Kviečiame taip pat įdomius Lietuviški kultūriniai valanda angli kalba, 15 Seton Hall Universiteto radio stoties (New Jersey WSOU, 82.5 meg. FM). Pirmadienį 7:30-8:30 val. vakaro. (Vadovauja prof. J. Stukas)

TELEVIZIJOS

MIGLINAS TV

Spalvoti ir Paprastai. Radijai Stereo ir Oro Vėdinimoji

MIGLINAS TV

2346 W. 69th St., tel. 776-1490

A. VILIMAS MOVING

Apdirbtas perkrautymais

(Ivairių asmenų)

Tel. - 376-1888 arba 376-5996

NAMŲ APSILDYMAS

Taisant senas ir senas namų patalpas. Patalpas išvalyti, aplydinti, perdirbti, dėti naują, įdėti vandens šildytuvus, krepšius.

A. BANY - tel. 447-6806

M. A. SIMKUS

NOTARY PUBLIC INCOME TAX SERVICE

4250 So. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTINIMAI GIMINTŲ ĮREIKŠTUMAI, PILDOMI PILIETIŠKŲ PRASŲMAI ir kitoki blaškai.

Ivairių prekių pastatymas nebrangiai ir greitai sandėliu.

COSMOS PARCELS EXPRESS

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

333 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60606

2501 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629

Telef. 925-2737 - 254-3320

V. Valintinas

NAMŲ REMONTAS

PRIEINAMA KAINA

Taisai ir naujai įrengi vonias, virtuves ir naujas lubas, įrengiu kambarius rūg. Dažau, žiegiu, tel. 776-0832 po 6 v. vak.

VALOME

KILIMUS IR BALDUS

Planuame ir valome visų rūšių grindis

J. BURNS - Tel. EE 7-5163

SIUNTINIAI I LIETUVĄ ir kitus kraštus

NEVZINSKAS, 4000 Arden Ave, Chicago, Ill. 60632, telef. 927-0000

MOVING

SERENAS perkrauto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

TEL. - WA 5-0008

MARIJA NORDEKENE

VYTAUTAS SUKASKEVAS

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

Labai patogiame ir geru rūsio mokyto. Mokyto ir mokytojas 2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629

TEL. - WA 5-0008

PROGOS - OPPORTUNITIES

Parduodama lietuviška krautuvė

SPOT-LITE FOOD MART

Dėl informacijos

skambint WA 5-1133

REAL ESTATE

PARDUODAM I MAINOM

6 butų mūr. namas, Marquette Pk. Geros pajamos. \$45,000.

2 butų medinis namas ant platus sklypo. Marquette Pk. \$19,900.

Miami Beach 6 kamb. 2 mieg. rezidencija. 1 1/2 vntos. Prie jūros. Tik \$37,900.

Miami Beach 6 butų namas netoli jūros. Geras investavimui - \$38,000.

Norintienis pirkti, mainyti arba parduoti Chicago namus ir įsigyti Miami Beach, apmokame kelionės išlaidas jeigu padarysim transakciją.

VAIRA REAL ESTATE

Tel. - 925-6565

BUTŲ NUOMAVIMAS

Namų pirkimas - Parduodamas

Valdymas

Draudimas - Income Tax

Notariatas - Vertimai

BELL REALTY

J. BACEVICIUS

6435 So. Kedzie Ave. - 778-2233

Budraitis Realty Co.

DRAUDIMAI IVAIRŲ BOSTŲ

BUTŲ NUOMAVIMAS

Parinkimas nuomininkui.

4248 W. 69th St., tel. 767-0600.

Pusantro aukšto mūrinis, 4 miegim. 2 tualetai, gražiai išlaikytas - Marquette Parke.

Puiki proga - geležinis šildinimo krautuvė (hardware) su namu. Rūpina skubiai parduoti. Labai pelningas biznis.

SIMAITIS REALTY

Insurance - Income Tax

2951 W. 63rd Street - 436-7878

JAU LAIKAS PIRKTI

7 kamb. gražus mūro labai svarus bungalow ir 2 auto mūro garažas. Naujas šildymas ir elektra. Arti Paramos. \$24,400.

Biznio prekyba, restoranai ir off. snt. didelis patogus mūras ant platus sklypo Marquette Pk. \$42,900.

17 metų 6 kamb. bukas mūro namas ir 2-ju auto mūro garažas "Radian" šildymas. Daug ekstra priedų. Greit galima užimti. Arti parko ir bažnyčios. \$32,800.

Modernus 2-ju butų mūro namas ir garažas. Dideli kambariai. Svarus ir lauko ir vidų. Marquette Pk centras. \$35,000.

Gražus platus sklypas ir garažas Marquette Pk. Vertingas pirkėjui.

VALDIS REAL ESTATE

2625 West 71st Street

Tel. 757-7200 arba 757-8534

D E M E S I O !

ISIGYKITE LIETUVISKAS VELIAVELES

Visuose lietuviškuose namuose turėtų būti lietuviška vėliava. Nėra vietos dažnai didesnei vėliavai likabinti, bet galima laikyti mažą vėliavukę ant darbojo stalo. Galima ir net padaryti gražią kombinaciją su Amerikos vėliavuke. Dienraštis "Drauge" administracija gali pristatyti tokius mažas, grafas vėliavukas, kad Lietuvos vėliavą plevėduotų Jūs namuose.

Tokios vėliavos kainuoja po \$1.50, (reikis pridėti 8 centus mokesčių ir 50 cent. už persiuntimą, jei gyvenate Illinois valstybėje). Užsakymus siųskite "DRAUGAS", 4545 W. 63rd Street, Chicago, Ill. 60629

Apimoka skelbtis dien. DRAUGAS, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, ir skelbimų kainos yra viena prielaidos

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

- Parnas -

Dipl. teis. Pranas Sitas

Testamentai su legalizacine formomis bei affidavitais jau gautami

Tai nauja pagerinta laida

Čia nurodėsi aptariamam testamentui reikalingumas ir jų galima bei nemodina. Jų forma ir padovojimų pavymdžiai ne tik pagal JAV-ov veikiamus įstatymus, bet ir Vokietijoje, Anglosaksijos pasaulio bei Nepriklausomoje Lietuvoje.

Gaunama "DRAUGE"

\$3.50; be to form - \$3.00. Pils 30 centų persiuntimo išlaidoms

Illinois gyventojai prašomi pridėti dar 5 proc. mokesčiams

Perskaityt "Drauge", duokite ji kitiems pasiskaityti.

HELP WANTED - MOTERYS

Physicians couple seeking experienced English speaking woman for care of newborn infant. Separate 2 rooms and bath provided in Gold Coast Lake Shore apt. Generous salary and benefits. References required. Write - Draugas, Adv. No. 3809, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

LIVE-IN HOUSEKEEPER

One 2 year old girl. Own room. Bath, good salary and home for right person. References, some English. Lincoln Park area.

Tel. - 649-1859

VYRAI IR MOTERYS

TYPESETTER ON COMP/SET 503

Paste-up and design skill a plus.

Loop. Full time. Health insurance plan. Salary depends on experience and ability.

Call A. WALDEN - 346-3465

HELP WANTED - VYRAI

PRINTERS TRAINEE

Experience desirable but not necessary. Steady, days, good opportunity.

PHOENIX PRINTING CO. Tel. - 427-7626

KUR GYVENTI IŠEJUS Į PENSIJĄ

Paskutiniu metu spaudoje dažnai nurodoma ir patariama, kur gyventi žmogui sulaukusiam pensijos amžiaus. Vieni siūlo rytinį Floridos pakraštį (Juno Beach, Daytona, Palm Beach ir kt.), kiti — vakarinį su centru St. Petersburg, dar kiti Floridos šiaurę, kur kariai Sunny Hills kolonija.

Pasulymai visu yra geri, vardai skambūs, saulės Floridoje, kur žmogus bebūtum užtikinai, kartais net per daug. Tik niekas nerato, ar verta keltis keisti gyvenvietę ir draugus savo gyvenimo saulėlydy.

Esu sutikęs daug žmonių, kurie įvairių straipsnių kalbu ar kitokių sugestijų paveikti, paliko savo senas gūžtas ir bandė kurtis naujose vietose. Dažnai pasitaiko, kad tokie „naujakuriai“ po kiek laiko pasijunta labai nelaimingi. Kodėl taip yra?

Asmenys, palikę savo gimines, artimuosius, kaip vaikus ir anūkus, pajunta stiprų ilgėsį, kurio saulė negali pakeisti. Jie nori laikas nuo laiko tuos artimuosius aplankyti, o tokie aplankymai surišti su nemažom išlaidom.

Kiekvienas vietos keitimas reikalauja išlaidų, o ypač namų ir reikalingus daiktus parduodant ir perkant.

Floridoje nekilnojama nuosavybė (namai) daugiausia yra išstatomi pardavimui pavasarį. Žmogus, atsisakęs čia prieš metus ar dvejus turėti sau, kad žiemą prabuvęs, laikas pavasarį vėl pradėti tvarkyti grįžimą atgal ir išstatyti namą pardavimui.

Patartina žmonėms nesiskubinti su persikėlimais, o persikeltis — su pirkimais. Jeigu jau mintis keltis pribrendo, tai, bent nuvykus į naują vietą, patartina gerai apsižvalgyti, o ne kibi ir į jo kius pirkimus. Juk būtų išnuomavimui niekur neturksta. Pagyvenus kurį laiką tokiame būname būte ar name žmogus be skubėjimo turės laiko apsispręsti, koki namą ir kur jam yra patogiau pirkti.

Perkant namą, gerai apsižvalgyti, kad ne vienas nema jaunyn, o senyn. Gal greitai net automobilio vairuoti nesugebėsime. Rinktis vietą prie pirkimų centro, kur pėsčias, reikalui esant, gali nueiti ar triračiu nuvažiuoti ir nusipirkti ko reikia.

Dažnai nekilnojamo turto pardavėjai guria namus prie kanalu, prie vandens. Kadangi vanduo pakyla ir nusileidžia kiekviena diena, tai nusileidimo atveju dumblo kvapo ne vienas neišvengs. Apsigyvenus prie kanalo, norom nenorom žmogus pradeda galvoti apie laivelio įsigijimą. Laivelį laikyti vandenyje nuolat neįmanoma, nes jis apauga mol'usiais. Kai vanduo kyla, laivelį daužo. Jei laivelis iškeltas virš vandens, tai, audrai užėjus jūrai, vanduo pakyla gana aukštai (iki 8 pėdų) ir pradeda laivelį apsemti. Vandeniui nusėdus tenka gerai padirbėti, kad atvedus laivelį į pirmąjį stovą. Motoras nuo vandens rūdija ir genda.

Gyventi prie ežero gana pavojinga, nes ten dar vis gana dažnai krokodilai pasirodo, o pasirodę neretai ir žalos padaro. Gyvačių taip pat apstu. Kai kuriose vietovėse, kaip ir pietus nuo Sarasotos, centrinėje Floridoje apė Sanforda, uodų ir „buglovers“ spiečiai. Ten vakare eidamas lauk dėsies maske, nes kitaip pražūsi.

Perkant sklypą, patartina gerai apsižvalgyti, kokiam gylėje bus randamas vanduo ir koks jis bus. Gal siera atsiduodantis, kaip neretai pasitaiko.

ŠACHMATŲ ŽINIOS

— Pasitraukęs iš Sovietų Sąjogos dm V. Korėnojus smarkiai sudorėjo savo asmeninį priešą, sovietų dm L. Polugajevskį, pasaulio pretendento pusbaigimo varžybose, išeikš jį 8½—4½! Su kuo teks rungtis Korėnoju baigminiam mače dar nėra aišku, nes kitam pusbaigimo mače buv. pasaulio meistris B. Spaskis prieš Vengrijos dm Portisch turi lygią padėtį 5½—5½.

— Dm V. Korėnojus atvyksta į N. Yorką. Rugsejo 9 jis pasirodys N. York City Chess klube, o rugsejo 11 duos 20 lentų simultaną Manhattan klube.

— Meksikoje prasidėjo pasaulio studentų olimpiada. Atvyko 18 komandų, kurios dabar žaidžia trijuose pogrupiuose. Favoritais laikomos Sov. S., Anglijos, JAV, Kubos, Lenkijos ir Brazilijos komandos. Kanadiečiai pateko į grupę su Sov. S., Vokietija, Škotija ir kit.

— Vilnietis Gintautas Piešina laimėjo Gomely Pabaltijo ir Gudijos respublikų šachmatų turnyrą, surinkęs 10½ taško iš 15 galimų. Prieš dvyliką metų (1965) tokį turnyrą buvo laimėjęs vilnietis tm Vladas Mikėnas. Gintautas iškovojė Gomely labai svarią pergalę, nes jo varžovai lipo ant kulnų. Antruoju baigė latvis Kolovanas su 10 tš., 3-5. estas A. Vengolas su baltarusiais V. Debyška ir B. Marjasinu po 9½ taško. Komandiniai laimėjo latviai, surinkę 35 tš., estai 32, gudai 30 ir lietuviai 23 taškus.

— Boston Evening Globe VIII 9 paskelbė žinutę, kad Vak. Vokietijos finansistas su tikro prūmto buv. pasaulio meistro Bobby Fiserio reikalavimą 3 milijonų dolerių už rungtynes prieš pasitraukusį iš Sovietų S. dm V. Korėnojų.

— Buv. Michigano ir Detroito meistris Kazys Škėma, po 10 m. pertraukos, dabar dalyvavo viename šachmatų turnyre Michiga-

no universitete. Jis laimėjo tris partijas, o ketvirtą pralaimėjo prieš meistrį Elliot Winslow (2240), kai per skubumą paėjo 29 ėjime Q-R3??, o Q-R6!! būtų davęs laimėjimą. K. Škėma žada įsijungti vėl į šachmatų kovas, itin tas, kuriose netektų žaisti po tris partijas į dieną.

— Ričardas Grauslys, So. Bostono LPD šachmatininkas, dalyvavo N. Hampshire turnyre ir surinkęs 3 taškus, pasidalijo I vietą B klasėje. Buvo stipri konkurencija. Jis tepralaimėjo N. H. valstijos čempionui Warnock ir Mass. ekspertui Kelleher.

Kazys Merkis

— Amerikoje yra 137 mil. automobilių ir sunkvežimių.

DRAUGAS, pirmadienis, 1977 m. rugpjūčio mėn. 22 d.

5

A. + A.

MARIJAI JAUTAKIENEI mirus,

dukrai SAULEI ir jos vyrui ALFONSUI GEČUI, visiems šeimos nariams bei kitiems giminėms giliai užuojautą reiškia

Lietuvių OPERA

A. + A. DR. ZIGMUI KUNGIUI

staiga išskolavus amžinybėn, jo žmoną REGINĄ, vaikučius, seseris PRANĘ, BARBORĄ, brolius JUOZĄ, STASĮ, FELIKSĄ ir jų šeimas giliai užjaučia ir kartu liūdi

Juozas ir Giedrė Koncikai

E U D E I K I S

Laidotuvių Direktorai

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

Trys Moderniškos Koplyčios

4330 34 South California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3 9857

4605 07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.

Trys Moderniškos Koplyčios

Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600

Tel. 737-8601

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME

TEVAS IR SŪNUS

Trys Moderniškos Koplyčios

2533 West 71st St. — Tel. GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero — TOWNhall 3-2108-9

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Laidotuvių Direktorai

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Pariat.

ANTANAS M. PHILLIPS

TOMAS ir LAURYNAS LABANAUSKAS

5307 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNUS

2814 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-4672

2424 W. 68th STREET Tel. REpublic 7-1213

11029 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIONAS

4346 SO. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS

5334 SO. BALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUODIN

3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1158-39

VASAITIS - BUTKUS

1444 SO. 60th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpe 2-1003

A. + A. DR. ZIGMUI KUNGIUI

netikėtai mirus, jo seserį BARBORĄ JAKUTIENĘ ir kitus šeimos narius nuoširdžiai užjaučia

Dr. Marija Ringienė

Mūsų nuoširdžiam bičiuliui

A. + A. DR. ZIGMUI KUNGIUI mirus,

jo žmoną REGINĄ, VAIKUČIUS ir visus artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdimė.

L. F. B. Centro Valdyba

A. + A. DR. ZIGMUI KUNGIUI mirus,

jo žmoną REGINĄ su šeima, taip pat SESERIS ir BROLIUS ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdimė.

Ona ir Juozas Baužiai

A. + A. DR. ZIGMUI KUNGIUI mirus,

jo žmonai REGINAI, broliams JUOZUI, STASIUI ir FELIKSUI, seseriai BARBORAI ir ŽYMANŲ ŠEIMAI reikiame nuoširdžią užuojautą.

E. Račiūnė

Kazys Račiūnas

P A D Ė K A

Mylima žmona, mama ir močiutė

A. + A. SOFIJA BAUŽIENĖ

po ilgos ir sunkios ligos 1977 rugpjūčio 1 d. išskolavo amžinybėn. Palaidota rugpjūčio 4 d. Sv. Kryžiaus kapinėse Detroito.

Nuoširdi padėka artimiesiems ir pažįstamiems už korteles ir gėles, lankiusiems velionę ligoninėje, taip pat atsilankiusiems koplyčioje, padėjusiems daug gražių gėlių prie karsto, sudėjusiems gražią auką Lietuvos Fondui velionės vardo įamžinimui. Labai dėkingi už pareiktą mums užuojautą ir aukas Sv. Mišioms; dalyvavimą gedulingose pamaldose bažnyčioje ir palydėjusiems į amžino poilsio vietą.

Dėkojame klebonui kun. K. Simaičiui už sukalbėjimą rožinio koplyčioje ir pasakytą gražų pamokslą bažnyčioje ir už palydėjimą į kapus. Padėka kun. Kriščiūnui ir kun. Lengvinui, asistavusiems kun. Simaičiui gedulingose mišiose; taip pat dėkingi kun. K. Simaičiui ir kun. Butkui lankiusiems velionę ligoninėje ir suteikiusiems paskutinįjį religinį patarnavimą.

Labai dėkingi karsto nešėjams.

Tikrai nuoširdus atgaila Yolandai Zaporackienėi — Val. S. Bauzų laidotuvių įstaigos vedėjai, už gražų ir rūpestingą laidotuvių tvarkymą.

Vyras, sūnus, dukla, anūkai ir seserys

Gėles visoms progoms
SEVERLY HILLS GELINYCIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 3-0433 ir PR 3-0434
Taip pat naujoji Barbaros ir
Gese Drakų krautuė
THE DAISY STORE
5015 Southwest Hwy, Oak Lawn
Tel. 400-1318

APYLINKIŲ MUS

× Kun. Juozas Dambruskas, MIC, Marijonų vienuolijos provincijos, dalyvavo ALRK moterų sąjungos 37 seime Worcester, Mass., ir Lietuvos Vyčių 64 seime Providence, R. I. Seimajam padarė gražų įspūdį, nes rūpestis Amerikos lietuvių ir pavergtos Lietuvos reikalais abiejose seimuose buvo gyvas ir pagrindinis nagrinėjamas.

× Jonas R. Simanavičius, Pasaulio lietuvių dienų, kurios įvyks ateinančių metų birželio 28-iesios 3 dienomis Toronte, pirmininkas, buvo atvykęs į Chicago aptarti įvairių su šia dižniule šventės susijusių reikalų. Jis tarėsi su PLB valdyba, chorų vadovybėmis, jaunimu ir kt. Toronte Pasaulio lietuvių dienos apims PLB seimą, dainų šventę ir sporto žaidynes. J. R. Simanavičius buvo apsisprendęs savo brolio Vinco Simanavičiaus šeimoje. Šeštadienį išvyko atgal į Torontą.

× Vita Ruibytė - Vasaitienė, Akademinių Skautų sąjungos suvažiavime, įvykstančiame darbo dienos savaitgalį Union Pier, praves meninę programą, kurioje akt. Jonas Kelečius atliko S. Beckett "Paskutinį kraupą" ir Pulgio Andriusio "Neįsileido".

× Kun. Juozas Maciulis, MIC, sulaukęs 80 metų amžiaus, stipriai yra susirgęs ir šiuo metu paguldytas dr. P. Kisieliaus prižiūroje Loretto ligoninėje.

× Santaros-Sviesos dvidešimt ketvirtame suvažiavime, įvykstančiame Tabor Form, Sodus, Mich., literatūros vakare pakviesti dalyvauti živilė Bilaisytė, Marius Katiliškis, Česław Milosz, Austė Pečiuraitė, Liūnė Sutema, Rasa Silėnaitė ir Tomas Venclova.

× Karolis Milkovaitis, Liet. šaulių sąjungos tarybos pirmininkas, šiuo metu atostogauja Union Pier, Mich., iš kur atsiuntė "Draugo" rašinį ir malonius sveikinimus redakcijos darbuotojams. Dėkojame.

× Jaunimo centro televizijos vakaras įvyks rugsėjo 3 d. Jaunimo centre.

× St. Galievičius, Toronto, Ont., yra nuolatini "Draugo" skaitytojas. Išvažiavęs ilgesniams laikui atostogų į Scarborough, Ont., hepanorėjo likti be lietuviško dienraščio, pakeitė adresą ir atsiuntė 10 dolerių auką. Esame labai dėkingi.

× Liudas Stašaitis, Chicago, Ill., maloniai padėjo už jam ankščiau atsiųstas korteles, sumokėjo prenumeratos mokeskį ir paliko 7,50 dol. auką. Ačiū.

× Vladas Kaupas, Philadelphia, Pa., maloniai pasveikino savo dienraščio leidėją, atsiųsdamas 10 dolerių auką. Labai ačiū.

× Vincas Keršys, Rockford, Ill., prie metinio prenumeratos mokesčio pridėjo 7 dolerių auką. Dėkojame.

× Aukų atsiuntė: 3 dol. — Eug. Čelkis; po 2 dol. — Val. Gričius, F. Janonis, A. Melnikas, Alf. Adomaitis. Dėkui.

× A. a. Leonardo šimučio surinkta dokumentinė medžiaga — kaip Amerikos lietuvių laimėjo Washingtono užtarimą pavergtai Lietuvai ir kaip siekė išlaikinti Lietuvą, yra paskelbta knygoje "Amerikos Lietuvių Taryba". Knyga kainavo 10 dol., dabar ją "Drauge" galima gauti už 3,35 dol. su pasiuntimu.

× Ateitininkų IX kongresui ne tik Clevelande, bet ir Chicagoje stipriai ruošiamasi. Iš čia vyks rež. Darius Lapinskas su aktorių grupe vaidinti Algirdo Landsbergio dramos "Šventojo narvo". Taip pat vyks didelis būrys Chicago ir apylinkių ateitininkų lėktuvais, automobiliais, autobusais ir kitomis priemonėmis. Specialus autobusas organizuojamas nuvežti būriui atstovų ir visiems aktoriams. Jis išvažiuos nuo "Draugo" patalpų rugsėjo 1 d. 10 val. vak. (ne: 7 val.) ir Clevelande bus rugsėjo 2 d. ryte. Grįš rugsėjo 5 d.

× Jaunimo centro 20 metų sukakties minėjimas įvyks spalio 9 dieną. Bus sukurta miniatiūriai pietūs ir mugė jaunimui.

× Aleksandras Traška, Tomas Lapas ir Arūnas Dagys sudaro tarp miestinių golfo žaidynių pravedimo ir teisėjų komisiją. Žaidynės įvyks rugsėjo 3-4 dienomis Silver Lake Golfo klubas.

× Jonas ir Laima Šalčiai, Arlington Hts, Ill., džiaugdamiesi savo dienraščiu, atsiuntė didesnę auką jam stiprinti. Ačiū.

CHICAGOS ŽINIOS

KULTŪRINIS FESTIVALIS

Chicago miesto bibliotekos centriniuose rūmuose, 78 E. Washington gatvė, rugsėjo 15, 16 ir 17 d. rengiamas kultūrinis festivalis, amerikietiška pavadinimas Wild Onion Festival. Jame dalyvaus rašytojas M. J. Petras, dramaturgas D. Memet, Sally Rand, Chicago kamerinis orkestras, dainininkų ir šokėjų grupės, Chicago poetai W. Hunt, L. Mueller, M. Perlberg, dr. B. Rodgers, aktorė M. Bach, Antrojo miesto komikai ir kt. Biblioteka kultūros dienas ruošia gavusi finansinę paramą iš JAV fondo humanitariniams reikalams. Į tas kultūros dienas visi gali lankytis nemokamai. Galima ir įsijungti su savo kūrybos skaitymu, iš anksto užsiregistruvus ir pateikus savo kūrybos pavyzdį. Rugsėjo, spalio, lapkričio ir gruodžio mėnesiais įvairūs kultūriniai renginiai bus tęsimi.

SMAGU CENTRE

Visą rugpjūčio mėnesį, išskyrus šeštadienius ir sekmadienius, Chicago miesto centre, State gatvėje prie Quincy nuo 12 val. iki 2 v. p. bus muzikos, baletų, akrobatikos, džiazo ir kitokios pramogos.

BEDARBŲ PAŠALPA

Sumažėjus bedarbių procentui, Illinois pašalpa bedarbiams sutrumpės: bus mokama 26 savaites, nebebus pratęsimo dar 13-kai savaičių iš federalinio išdo.

KOLEGIJOS ĮSKAITAI

Chicago miesto kolegijose galima laikyti egzaminus, nelenkiant ten paskaitų ir gauti užskaitus (kreditus) už gyvenimo patirtį, iš muzikos, meno, perskaitytų knygų ir kitų dalykų.

GREITAS SKAITYMAS

Padidinti skaitymo greičiui, kad būtų galima daugiau perskaityti per trumpesnį laiką, bus rugsėjo 24 d. mokoma Loop kolegijoje, 64 East Lake St., Chicagoje. Pamokos vyks per aštuonis šeštadienius nuo 11 v. iki 12:40 val.

LATVIŲ ŠVENTĖ

Chicago Latvų namuose, 4146 N. Elston Ave., rugsėjo 24 d. bus minima 58 m. sukaktis nuo Latvijos universiteto įsteigimo.

Po sėkmingo koncerto LF bičiulių stovykloje Da navo je. Iš kairės: akompaniatorė Vida Kazlauskaitė, sol. Ona Blandytė-Jameikienė ir sol. Elena Blandytė. Nuotr. Jono Urbono

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

SEKMADIENIAI LIETUVIO SODYBOJE

Gražus oras ir rugpjūčio pirmajais dviem sekmadieniais leido pensininkams ir lankytojams pasigėrėti gaiviu oru tarp žaliųjų ir gėlių. Rugpjūčio 7 d. malonu buvo pasiklausti iš Romos atvykusios Vandos Žemaitienės pasakojimų apie Romą ir jo išmybės, taipgi išgirsti apie gyvenimą ir veiklą lietuvių, gyvenančių Italijoje. Vandos vyras, Algirdas Žemaitis, yra Jungtinių Tautų Maisto ir Agrikultūros tarptautinės organizacijos ekonomistas, prižiūri projektus Egiptui ir Sirijai. V. Žemaitienė buvo gyvai padėkoto už atsilankymą ir pokalbį.

Adelė Duoblienė skaitė pasakaitą apie sveikos mitybos paruošimą ir demonstravo savo paruoštus valgius. Meninė dalį dainomis atliko Alfonsas Šidagis, Jonė Bružienė ir Adelė Duoblienė. Deklamavo Liūcija Tomeckienė ir Antanas Kevėža savo kūrinius. Dr. J. Adomavičius kalbėjo medicinos temomis, duodamas patarimus, kaip išvengti susirgimų. Atvirame ore ilgai dar pasizmonėta besinekučiuojant.

Rugpjūčio 14 d. katalikų šventės, Šv. Mergelės Marijos Dangų Paėmimo išvakarėse, šventė buvo maldoma palydėta. Dr. J. Adomavičius įžangos žodyje paminėjo, kaip Lietuvoje šio šventės dar vadinama Zoline, skendėjo žaliuynuose ir gėlėse, merginoms ir moterims nešant, bažnyčias pašventinti rūtas, mėtant, kviečius ir kt. vaistažoles; vyrams — rugių ir kviečių varpas, gėles, bet kadagių šakeles.

SAVANORIAI MUZIEJUI

Field muziejus kviečia savanorius, galinčius patalkinti antropologijos, botanikos, geologijos, švietimo, parodų, ryšių su visuomene srityse. Rugsėjo 21 pradedamas tokių savanorių talkininkų paruošimas. Muziejus skelbia, kad norinčių į tokią talką įsijungti turi būti telefonu šaukiama Vicki Grigelaitis. Galima kreiptis ir raštu.

O. Algimintė

JURŲ SAULIŲ DIENA

Rugpjūčio 13 d. į Union Pier vasarvietę suvažiuo šauliai iš Chicago, Cicero ir Detroito. Taip pat dalyvaus pavieniai šauliai atstovai — iš St. Petersburgo "Palangos" jūrų šaulių ku-

pos ir iš New Yorko "Simo Kudirkos" šaulių kuopos. Suvažiuo dalyvavo LŠST pirmininkas K. Milkovaitis. Po vėliavų pakėlimo prie Lietuvių namų, buvo paplaukiota šaulių laivu ir pasimaudyta. Dviejuose posėdžiuose aptarti įvairūs šauliškų reikalai. Pasisakyta ir nutarta griežtai kovoti su šauliško darbo ardytojais. Vakare, po vėliavų nuleidimo, L. namuose buvo bendras pobūvis. Pilnai saulės švytėjo dainavo šaulė sol. I. Petrauskienė, šokiama grojo šaulio A. Markausko orkestras.

Sekmadienio rytą uniformuoti šauliai dalyvavo šv. Mišiose, kurias atnaušo ir nepaprastai jausmingą pamokslą pasakė jėzuitų provincinolas tėvas L. Zarembe. Šaulys J. Dekeris atliko skaitymus, o šaulys A. Ašoklis rūpinosi aukų rinkimu. Mišiose, kurios vyko "Cintaro" rajone, dalyvavo didelis šaulių žmonių.

Po pamaldų šauliai rinkosi į L. namus pusryčių, kurių metu šaulių Sąjungos pirmininkas K. Milkovaitis pasakė kalbą, iškeldamas šaulių ideologijos vertybes. Po jo kalbės S-gos vykd. vicepir. A. Šukys... Jiuros dieną šį kartą rengė Cicero "Klaipėda" jūrų šaulių kuopa. L.

VARIKLIS BET KOKIAM KURUI

Australijoje sukonstruotas eksperimentinis rėtorinis inž. Vankelio sistemos variklis, kuris turi tik 9 bestrinčiančius detales.

Naujas variklis gali naudoti ne tik benzina, bet ir žibą, dizelinį kurą, spirito ir augalinio aliejaus mišinį ir pan. Jm.

NEDEKINGEJI

Prieglaudos vedėjas sujaukintas, kada viena ligonė ėmė verklienti dėl to, kad jos niekas neaplanko.

Kodėl taip, — grandinosi ji, — kad viena motina gali rūpintis savo dvylika vaikų, bet dvylika vaikų negali rūpintis savo viena motina.

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBES

— Inžinierius Paulius Zalubas iš Washingtono persikėlė į King of Prussia, Pa. (prie Philadelphia). Nuo liepos 5 d. jis padėjo dirbti General Electric Co., Viley Forge Space Center kaip dirbtinių satelitų sistemų inžinierius. Dar studentu būdamas jis dirbo satelitų srityje Naval Research laboratorijose. Pabaigęs studijas dirbo National Aeronautics and Space administracijoje, Goodard Space Flight Center ir paskutiniu metu Computer Sciences Corporation. Greitai ir visa šeima persikels ten gyventi.

— Dr. Petras Pamataitis (Santa Monica) paskelbė laiškus amerikiečių spaudoje. Dr. Pamataitis "Evening Outlook" dienraštyje VIII. 12, patitavęs gynybos sekretoriaus Harold Brown pareikšimą, kad "mūsų pagrindinė problema tebėra Sovietų Sąjunga" rašo: "Pavergtos tautos tebėra geriausi ir ištikimiausi Amerikos draugai. Bet iki šiol rusai veda politiką su naikintais tautiniais ir kultūriniais savitumais, kurių respublikos prievarta buvo įjungtos į Sovietų Sąjungą. Žiauriausiai žmogaus teisės ir tarptautinė teisė paneigta buvusių trijų nepriklausomų Pabaltijo respublikų žmonėms. Lietuviai, latviai ir estai nepašo Amerikos dolerių, nei karių, o tik oficialaus Amerikos prezidento paraginimo rusams pasitraukti iš okupuotų Pabaltijo valstybių".

— Vincas Kazlauskas milijoninio tiražo "Los Angeles Times" sekmadieninėje laidoje VIII. 14 paskelbė laišką, kuriame stebisi, kad Carteris, pirmas prezidentas nuo 1959, šiemet nebenorėjo skelbti pavergtų tautų savaitės. "Belgrado konferencijoje žmogaus ir tautinio apsprendimo teisės klausimas pilnai turi būti pristatytas tarptautinės bendruomenės atsakomybei. Mūsų delegatai konferencijoje pavergtų tautų teisei lemti pačioms savo likimą turėtu pastatyti pirmoje vietoje".

OKUP. LIETUVOJE

— Vilniaus klinikinėje ligoninėje buvo sėkmingai atlikta šimtoji Lietuvoje inksto persodinimo operacija. Okup. Lietuvoje esą žmonių, kurie su persodintais inkstais gyvena ketvirtus metus.

— Mažvydo parke, Klaipėdoje, buvo atidengta 14 skulptūrų, kurias sukūrė kūrinybėje stovykloje Smiltynėje dirbę skulptoriai.

— Dailės muziejuje, Vilniuje, buvo sukurta ekspozicija, kurioje išstatyta 19 dailininko Jono Rimšos paveikslų, kuriuos jis savo laiku buvo padovanęs. Paveikslus įvertino ir kalbą pasakė kultūrinių ryšių "Tėviškės" dr. jos pirmininkas raudonosios armijos generolas F. Petronis ir kiti draugijos pareigūnai.

— Riešėje, netoli Vilniaus, buvo sukurta žirgų varžybos.

Daugiausia taškų surinko Vilniaus žirgyno raiteliai. Sekančios varžybos bus Utencje. Čia kartu vyks ir žirgų — ristikų paroda, o taip pat jų pardavimas — pirkimas.

— Andriaus Bulotos 70 metų amžiaus sukaktį mini okupantų spauda. Tai buvo žinomas 1929 metų atentato prieš Lietuvos ministrą pirmininką dalyvis. Gimęs 1907 m. 1925 m. baigė Marijampolės realiąją gimnaziją ir Lietuvos universitete Kaune studijavo teisę. 1929 m. po nepavykusio atentato, kartu su dabar Chicagoje gyvenančiu sėbru, pabėgo į užsienį. Gyveno Lenkijoje, Čekoslovakijoje, Viena. 1936-1939 m. aktyviai dalyvavo Ispanijos pilietiniame kare, komunistų pusėje. 1940 m. grįžo į bolševikų okupuotą Lietuvą. Vokiečių okupacijos metu slapstėsi Vilniuje ir dirbo bolševikiniam pogrindyje. Lietuvai vėl rusams okupavus, ėjo įvairias aukštas pareigas. Mirė 1974 m. Yra parašęs knygą "Ten, už kalnų, Ispanija" kuri išleista Vilniuje.

PAS LATVIUS

— Latvių skautai šiais metais mini savo įsikūrimo 60 metų sukaktį. Pirmasis skautų vienetas buvo įkurtas Rygoje 1917 m. balandžio mėnesį. Netrukus atsirado skautiški vienetai Cesyje, Alūksteje, Mintaujoje, Talsos, Daugpilyje ir kitose vietose. Latvių skautų pradžia laikomi 1922 metais, taigi jos mini savo 55 metų sukaktį. Sovietiniams rusams užėmus Latviją, latvių skautų,čių organizacija buvo uždaryta, o jos šefas gen. K. Goppers buvo žiauriai nužudytas.

— Chicago latviai leidžia savo biuletinį "Chicago Zinas", kurį redaguoja Ilmaras Bergmanis. Redakcijos adresas: 4146 N. Elston Ave., Chicago, Ill. 60641.

— Chicago latviai yra sukūrę savo organizacijų sąjungą (Chicago Latvianų Organizacijų Apvienība), kuri rūpinasi miestie ir apylinkėse gyvenančių latvių tautine, kultūrine, religine ir politine veikla.

— Latvijos universiteto 58 metų sukaktis bus minima rugsėjo 24 d. 7:30 val. vak. Chicago latvių namuose, 4146 N. Elston Ave., Chicagoje. Paskaitą skaitys dr. Rūta Medenis, Illinois u-to profesorius. Bus koncertinė dalis ir vaišės. Minėjimą ruošia latvių akademines draugijos.

— Urbana vyskupijos komisija Tylos Bažnyčios padėčiai sekti Rytų Europos išleido knygą apie Bažnyčios padėtį (1971-1976) Bulgarijoje, Čekoslovakijoje, Jugoslavijoje, Lietuvoje, Rumunijoje, Rusijoje, Ukrainoje ir Vengrijoje. Leidinys turi 400 puslapių, gausiai iliustruotas. Skyrių apie Lietuvą paruošė prel. Vincas Mincevičius (100 puslapių ir 23 iliustracijos). (E)

LIETUVIS DAŽYTOJAS
4612 S. Paulina St.
(Town of Lake)
Dažo namus iš lauko ir iš vidaus. Darbas garantuojamas.
Skambinti YA 7-9107
STASYS ŠAKINIS

THE FORTY YEARS OF DARKNESS

Parašė Dr. Juozas Vainorius
Istorinis lietuvių kovų metraštis
angli kalba dveris
Juozas Vainorius
Kaina \$2. Kietasis viršelis — \$2
O plėmė knyga gaunama DRAUGE

Dalis Cicero, Chicago ir St. Petersburgo jūrų šaulių jūros dienos Union Pier, Mich. metu. Nuotr. P. Maletos